

4. Шаров О. Таргетування інфляції: світовий досвід та українські перспективи / Шаров О. // Вісник НБУ. – 2003. – № 7. – С. 15-19.
5. Ammer J., Freeman R. Inflation Targeting in the 1990 s / Ammer J., Freeman R. // Journal of Economik and Business. – 1995. – № 47. – P. 56-64.
6. Leijonhufvud A. Constitutional Constraints on the Monetary Powers of Government / Leijonhufvud A. – Constitutional Economics – Lexington, Mass: Lexington Books. – 1996. – 256 p.
7. Mishkin F. International experiences with different monetary policy regimes / F. Mishkin // NBER Working paper. – 1999. – № 6965. – P. 34-38.

Слипченко Т.О. Теоретический анализ монетарных режимов и критерии его выбора для Украины

Рассмотрены основные режимы современной монетарной политики, проанализированы критерии выбора оптимального монетарного режима, определены основные проблемы по внедрению инфляционного таргетирования в Украине.

Ключевые слова: монетарная политика, инфляционное таргетирование, центральный банк, монетарные инструменты, ценовая стабильность.

Slipchenko T.O. Theoretical analysis of monetary regimes and its selection criteria for Ukraine

The problem of choosing the form of monetary credit control policy dose not have a unique solution and requires detailed analysis of major monetary regimes and their specific use. The article examines the main modes of modern monetary policy, analysis criteria for choosing the optimal monetary regime.

Keywords: monetary credit control policy, inflation targeting, monetary regime, Central bank, monetary targeting, monetary policy tools.

УДК 338.43:330.322:001.895 Ст. викл. В.Б. Смолінський, канд. екон. наук – Львівський НАУ

**ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ**

Розглянуто проблеми розвитку підприємств аграрної сфери у напрямі їх інноваційної діяльності. Особливий акцент поставлено на необхідності розроблення інноваційної політики аграрних підприємств з метою підвищення ефективності їхнього функціонування.

Ключові слова: інноваційна діяльність, аграрні підприємства, політика.

Вступ. На сучасному етапі розвитку агропромислового комплексу поряд із багатьма іншими існує проблема інноваційного розвитку підприємств. Інноваційна діяльність є цілеспрямованим функціонуванням суб'єкта щодо створення, впровадження у виробництві та просування на ринок нових ефективних продуктів, науково-технологічних та організаційно-управлінських досягнень НТР, які приносять прибуток. Інноваційна діяльність підприємства забезпечує створення і розповсюдження інновацій – нововведень у сфері техніки, технології, організації праці й управління, що засновані на використанні досягнень науки і передового досвіду, які задовольняють конкретну суспільну потребу.

Проблемам функціонування підприємств аграрного сектору економіки присвячено наукові праці багатьох учених. Зокрема, це П. Березівський, В. Збарський, В. Зіновчук, О. Крисальний, В. Липчук, В. Месель-Веселяк, П. Саблук, Д. Олійник, Г. Черевко, М. Шульський, В. Юрчишин та ін. Вони розглядають теоретичні проблеми функціонування аграрних підприємств,

аналізують соціально-економічні умови їхнього функціонування, визначають шляхи їх подальшого розвитку. Проте питанням інноваційного розвитку підприємств аграрної сфери приділено, на наш погляд, недостатньо уваги, що визначило предмет дослідження цієї статті.

Метою статті стало дослідження особливостей застосування інновацій у розвитку аграрних підприємств та розроблення на цій основі відповідних пропозицій щодо вдосконалення їхнього функціонування.

Результати дослідження. Ситуація на аграрному ринку, де спостерігається посилення конкуренції, потребує від вітчизняних виробників формування стійких конкурентних переваг. Тому значення інноваційної діяльності підприємства підсилюється, стає щоразу важливішим формування інноваційного потенціалу підприємств, який дасть змогу вдосконалити існуючі та оволодіти новими конкурентоспроможними технологіями, що повинно бути головним чинником подолання економічної кризи та забезпечення економічного зростання [3].

Розвиток інновацій аграрних підприємств може здійснюватися насамперед через взаємодію зовнішнього та внутрішнього середовищ, через розвиток складових внутрішнього середовища та наявного ресурсного потенціалу. В умовах нестабільного зовнішнього середовища інноваційний розвиток здійснюється переважно на великих підприємствах завдяки власним фінансовим можливостям. Покращення ситуації можливе лише за умови формування системи механізмів залучення іноземних фінансових ресурсів з боку держави [4].

Для аграрних підприємств запровадження інновацій у виробництво – це передусім:

- впровадження нових технологій виробництва сільськогосподарської сировини в рослинництві та тваринництві;
- застосовування нових більш продуктивних порід у тваринництві та нових сортів рослин, більш продуктивних та стійкіших до хвороб та несприятливих природно-кліматичних проявів;
- використання біотехнологій, які дають змогу отримати нові продукти більш якісні, корисні, що мають оздоровчий та профілактичний ефект;
- застосування нових технічних засобів та технологій обробітку ґрунту, очистки та зберігання сировини;
- застосування енергозберігаючих технологій, застосування екологічних інновацій, які відповідно дають змогу збільшити врожайність, продуктивність, мінімізувати втрати та гарантувати безпеку навколишнього середовища.

Хоча значення інноваційної діяльності для сільськогосподарських підприємств у сучасних умовах господарювання постійно зростає, проте відомо, що підприємства аграрного сектору зазнають серйозної кризи в інноваційній сфері. Якщо не вживати активних заходів для її подолання, як з боку держави, так і керівництва підприємств, несприятливі наслідки позначаться у найближчому майбутньому.

Зокрема, посилення активізації інноваційної діяльності на підприємствах агропромислового комплексу потребує усунення негативної дії насамперед таких виробничо-економічних чинників, як:

- недостатність інформації про нові досягнення і технології, про нові ринки збуту;
- низький платоспроможний попит на нові засоби виробництва і ресурси;
- висока вартість нововведень і тривалих термінів окупності;
- високий економічний ризик;
- несприйняття підприємств і їхніх колективів до нововведень;
- відсутність можливості для кооперації з науковими установами;
- відсутність чинних законодавчих і нормативних документів з розвитку інноваційної діяльності [5].

Одним із найважливіших елементів діяльності аграрних підприємств має бути розроблення його інноваційної політики, яка міститиме у собі важливі стратегічні й тактичні аспекти. Метою інноваційної політики є запровадження інновацій у діяльність підприємств для забезпечення оптимального завантаження виробництва. Вона повинна відбуватися у двох напрямках:

- 1) акцент на потребах ринку і споживачів, яким відповідає маркетингова політика підприємства;
- 2) концентрація на ресурсах, тобто досягнення в науковій і виробничій сферах, технологіях, управлінських механізмах, оптимізуючи цим самим використання матеріальних, трудових, фінансових та інформаційних ресурсів суб'єкта господарювання.

Здійснення інноваційної політики на підприємстві повинно відбуватися поетапно, згідно з визначеними цілями підприємства. Цей процес зображено на рис.

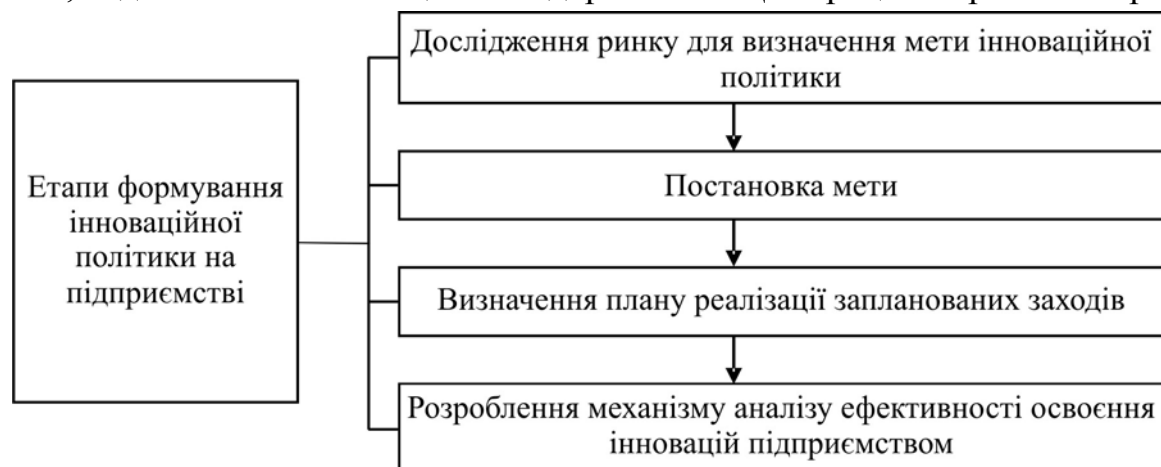

Рис. Основні етапи формування інноваційної політики аграрних підприємств

Інноваційна діяльність підприємств передбачає отримання певного ефекту, який потрібно оцінити з позиції його корисності суспільству і дії на навколишнє середовище. При цьому передбачається здійснення аналізу ефективності інновацій, що є необхідним етапом здійснення інноваційної політики і що значною мірою сприяє її коригуванню й оптимізації.

Для того, щоб оцінити ефективність освоєння інновацій в аграрних підприємствах, варто скористатися показниками технологічної, економічної, соціальної та екологічної ефективності. Технологічна ефективність передбачає ступінь використання ресурсів підприємства [2]. Технологічна ефективність характеризується комплексом натуральних і вартісних показників, які відображають ступінь використання земельних, трудових, матеріальних ресурсів у процесі виробництва продукції, а також приріст ефективності елементів систем землеробства і тваринництва.

Показники технологічної ефективності є основою визначення економічної ефективності, під якою розуміється ступінь реалізації виробничих відносин. У ринкових умовах вона є головною серед інших. Виражається економічна ефективність отримання певного ефекту, перевищенням доходу від виробництва над витратами на нього. За допомогою показників економічної ефективності визначається ступінь впливу науково-технічного прогресу на вдосконалення господарського механізму, ріст економічних показників і пришвидшення інтенсифікації галузі [1].

Соціальна ефективність передбачає покращення умов життя, ступінь соціального розвитку. Екологічна ефективність розглядається як збереження екологічної обстановки під час підвищення продуктивності виробництва і гарантування населенню екологічно безпечних продуктів харчування [2].

Таким чином, для того, щоб оцінити ефективність освоєння інновацій, треба послуговуватися системою показників технологічної, економічної, соціальної та екологічної ефективності. Такий підхід гарантуватиме аграрному підприємству постійне отримання вичерпної інформації про стан і ефективність інноваційних процесів.

Висновки. У підсумку варто зазначити, що в аграрних підприємствах у найближчій та довготерміновій перспективі врахування інноваційного чинника повинно бути однією з вирішальних умов подальшого розвитку суб'єктів господарювання в аграрній сфері. Зрозуміло, що сьогодні існує багато проблем теоретичного та прикладного характеру, які заважають ефективному й якісному розвитку підприємств. Проте такий підхід дасть змогу поєднати ефективність інноваційної господарської діяльності підприємств аграрної сфери, а отже, слугуватиме в досягненні стратегічних цілей підприємства. Тому здійснення інноваційної діяльності підприємствами аграрної сфери дасть змогу підвищити рівень їхньої конкурентоспроможності та покращити ефективність виробничо-господарської діяльності загалом.

Література

1. Дем'яненко С.І. Інноваційне зростання – основа стабільності агропромислового комплексу / С.І. Дем'яненко // Наука та інновації. – 2005. – № 1. – С. 87-98.
2. Кропивко М.Ф. Організаційні форми впровадження інновацій в агропромислове виробництво з використанням потенціалу аграрної науки / М.Ф. Кропивко, Т.С. Орлова // Економіка АПК, 2007. – № 7. – С. 11-18.
3. Саблук П.Т. Підвищення ролі аграрної економічної науки у формуванні та реалізації аграрної політики в Україні // Економіка АПК. – 2001. – № 3. – С. 3-10.
4. Сирцева С.В. Інноваційний потенціал як складова економічного потенціалу сільськогосподарського підприємства / С.В. Сирцева // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2008. – № 4 (47). – С. 115-121. – С. 121.
5. Черевко Г.В. Економіка підприємств : навч. посібн. / за заг. ред. Г.В. Черевка / Черевко Г.В., Горбонос Ф.В., Іваницька Г.Б., Павленчик Н.Ф. – Львів : Вид-во "Апріорі", 2004. – 384 с.

Смолинский В.Б. Инновационная деятельность предприятий аграрной сферы

Рассмотрены проблемы развития предприятий аграрной сферы в направлении их инновационной деятельности. Особенный акцент поставлен на необходимости разрабатывания инновационной политики аграрных предприятий с целью повышения эффективности их функционирования.

Ключевые слова: инновационная деятельность, аграрные предприятия, политика.

Smolinsky V.B. Innovation activity of agrarian enterprises

The article is devoted to the study of development of agrarian enterprises in the way of their innovation activity. Particular emphasis is placed on the need for improve innovation policy for increasing agrarian enterprises efficiency.

Keywords: innovation activity, agrarian enterprises, policy

УДК 315(458)

Доц. О.О. Солтисік, канд. екон. наук – Дрогобицький ДПУ
ім. Івана Франка

СИСТЕМНЕ МОДЕЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ З ПОЗИЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Запропоновано системне моделювання регіональної соціально-економічної системи, що базується на основі трьох взаємозалежних блоків – природи, економіки і суспільства. Досліджувану систему моделей сталого розвитку регіону можна відобразити у вигляді синтезу моделей соціо-еколого-економічного розвитку регіону, економічного зростання регіону, інтегрованих характеристик ефективності виробництва.

Постановка проблеми. В умовах трансформаційної економіки розв'язок задач сталого розвитку необхідно починати на рівні регіону, як цілісної соціо-еколого-економічної системи. Для цього необхідне розроблення обґрунтованої довготермінової стратегії дій з боку всіх учасників (суб'єктів) регіональної діяльності, з урахуванням усієї складності взаємодій економічних, екологічних та соціальних чинників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні у вітчизняній та світовій науці розробляють у сфері економіко-математичного моделювання розвитку соціо-економічні системи, серед яких цій проблемі присвячено роботи О. Адаменка, І. Благуна, М. Долішнього, В. Забродського, В. Трегобчука.

Постановка завдання. Побудова системи моделей сталого розвитку регіону.

Виклад основного матеріалу. У методичному аспекті ця складна проблема усуває будь-який інтуїтивний підхід і потребує використання сучасних методів системного аналізу для відображення зазначених взаємодій. Математичні моделі, забезпечені відповідною інформацією та придатні для аналізу, необхідно будувати як узагальнення відомих динамічних моделей економічного розвитку. Стратегії сталого розвитку представляються при цьому як результат довготермінових прогнозів за критеріями, що характеризують сталий розвиток.

Для формування критеріїв сталого розвитку необхідно розробити систему індексів сталого розвитку, які були б еталонними для регіональних систем та могли б бути використані в математичних моделях [3]. Наповнення моделей реальною інформацією можливе тільки в разі розроблення конкретних методик обчислення індексів та всіх інших коефіцієнтів, які використовують у моделі. Як еталон для створення такої системи використано досвід розроблення системи національних рахунків (СНР) та її ресурсно-екологічних модифікацій.

Використання усіх цих вимог дасть змогу підійти до розв'язку задач сталого розвитку на регіональному рівні й створити в межах держави систе-